

Evropské právnícké osoby

Pojem

- Evropské právnické osoby – právnické osoby upravené právem Evropských společenství

Typy a klasifikace:

- Obchodní právnické osoby
 - Evropské hospodářské zájmové sdružení
 - Evropská akciová společnost
- Civilní právnické osoby
 - Evropské družstvo
 - Evropská vzájemná společnost
 - Evropský spolek
 - Evropská nadace

Obchodní právnické osoby

Evropské hospodářské zájmové sdružení

- Nařízení Rady (EHS) č. 2137/85 ze dne 25. 7. 1985 o evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS)
- Zákon č. 360/2004 Sb., o Evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS) a o změně zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o evropském hospodářském zájmovém sdružení)

Evropská akciová společnost

- Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti
- Směrnice Rady č. 2001/86/ES ze dne 8. 10. 2001, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců
- Zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti

Civilní evropské právnícké osoby

Statistiky

- V družstvech, vzájemných společnostech, spolcích a nadacích pracuje v EU 9 mil. lidí
- Výrobní a spotřebitelská družstva v EU mají 78 až 150 mil. členů
- Téměř 1/3 Evropanů je pojištěna u vzájemných společností proti ekonomickým rizikům v nemoci a ve stáří

Průběh legislativních prací

- V roce 1992 Komise předložila návrhy tří nařízení na vytvoření
 - Evropského družstva
 - Evropské vzájemné společnosti
 - Evropského spolku
- Na základě stanoviska Parlamentu a Hospodářského a sociálního výboru byly návrhy v roce 1993 pozměněny

- 22. 7. 2003 bylo přijato nařízení č. 1435/2003 o statutu „Evropské družstevní společnosti“ a směrnice Rady 2003/72/ES, kterou se doplňuje statut evropské družstevní společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců
- Návrhy nařízení a doplňujících směrnic ohledně evropského spolku a evropské vzájemné společnosti vzala Komise v roce 2006 zpět

Charakteristika

- Sociálně ekonomický účel
- Společná charakteristika
 - Primárním účelem není dosažení zisku, ale uspokojování sociálních a ekonomických potřeb (především svých členů)
 - Rovné hlasovací právo – každý člen má 1 hlas
 - Dobrovolné a otevřené členství

Podoba právní úpravy

- Právní úprava ED, ES a EVS kopíruje úpravu Evropské akciové společnosti (zejména ohledně struktury právnické osoby, jakož i práv a povinností členů)
- Úprava je většinou obsažena ve třech pramenech, a to v:
 - Nařízení
 - Směrnici
 - Vnitrostátním zákonu

Nařízení

- Obsahuje vlastní úpravu právnické osoby
 - Vznik a zánik
 - Organizační struktura
- Účelem je rozvoj nadnárodních a přeshraničních aktivit družstev, vzájemných společností a spolků
- Forma ED, EVS a ES je (má být) volitelná; výhodou je možnost vyvíjet trvale činnost na území několika států bez nutnosti ustanovení pobočky

Směrnice

- Obsahuje právní úpravu zapojení zaměstnanců do rozhodovacích procesů v právnické osobě
- Vyžaduje vnitrostátní úpravu

Evropské družstvo

(European Cooperative Society,
Europäische Genossenschaft)

Prameny právní úpravy

- Nařízení Rady (ES) č. 1435/2003 ze dne 22. 7. 2003 o statutu Evropské družstevní společnosti (SCO)
- Směrnice Rady 2003/72/ES ze dne 22. 7. 2003, kterou se doplňuje statut evropské družstevní společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců
- Zákon č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti

Právo, kterým se ED řídí

- Nařízením č. 1435
- Stanovami, pokud na ně výslovně odkazuje nařízení
- V neupravených oblastech
 - Vnitrostátními předpisy vydanými k provedení evropské úpravy ED
 - Právními předpisy členských států, které by se vztahovaly na družstvo založené podle práva členského státu, v němž má ED sídlo
 - Stanovami, a to za stejných podmínek jako u družstva založeného podle vnitrostátního práva

Právní povaha

- Ač se hovoří o evropské družstevní společnosti, nejde o společnost ve smyslu § 56 odst. 1 obchodního zákoníku, ale o družstvo

Hlavní charakteristika

- Dobrovolné a otevřené členství
- Rovná hlasovací práva (viz princip družstevní demokracie)
- Členové majetkově participují na základním kapitálu, který je variabilní

Účel ED

- Uspokojování potřeb členů ED nebo rozvoj jejich hospodářských a sociálních činností, zejména uzavíráním smluv se členy na dodávky zboží nebo služeb nebo na provedení prací
- Uspokojování potřeb členů ED podporou jejich účasti na hospodářských činnostech v jednom nebo více ED nebo vnitrostátních družstvech
- ED nesmí poskytovat užitek ze své činnosti nečlenům ani jim umožnit účast na své činnosti (stanovy mohou určit jinak)

Založení a vznik ED

- Nutná přítomnost nadnárodního prvku
- 2 varianty
 - Založení transformací národních družstev
 - Fúzí (sloučením, splynutím)
 - Přeměnou stávajícího družstva na ED
 - Založení zcela nového ED
- ED vzniká zápisem do obchodního rejstříku

Základní kapitál

- Základní kapitál činí minimálně 30 000 euro
- Lze jej zvýšit následnými úpisy členů nebo přijetím nových členů
- Lze jej snížit úplným nebo částečným vyplacením podílů (kapitál nesmí klesnout pod 30 tisíc)
- Změny základního kapitálu nevyžadují změnu stanov ani zveřejnění (na rozdíl např. od evropské akciové společnosti)

Ručení členů

- 2 typy ED
 - ED, za jehož závazky členové neručí, případně ručí jenom do výše svého nesplaceného upsaného vkladu (ED musí mít firemní dodatek „s ručením omezeným“)
 - ED, za jejíž závazky členové neručí

Organizační struktura

- Valná hromada
- Dále se organizační struktura liší podle toho, zda je ED založeno na monistickém nebo dualistickém systému:
 - Dozorčí orgán (kontrolní komise) a řídicí orgán (představenstvo) - dualistický systém
 - Správní orgán (správní rada - monistický systém

Valná hromada

- Princip členské demokracie: každému členovi ED náleží zásadně 1 hlas, bez ohledu na velikost jeho členského podílu

Evropský spolek a evropská nadace

- Amended proposal for a Council Regulation (EEC) on the statute for a European association. Official Journal C 236, s.1, 31. 8. 1993
- Zpětvzetí v roce 2006

Evropská vzájemná společnost

Charakteristika

- Právnícká osoba korporativního typu
- Působí především v oblasti pojištění, zdravotnictví a sociálního zabezpečení (např. výrazné zastoupení v oblasti neživotního pojištění ve Francii, v Německu a ve Španělsku)
- Vzájemností je vyjádřeno zaměření činnosti této právnícké osoby na vzájemný prospěch, tj. na prospěch členů, a nikoliv třetích osob

- Rovnost hlasovacích práv (1 člen = 1 hlas)
- Nevytváří základní kapitál, ale spravuje určité kolektivní a nedělitelné fondy; členové se nepodílí členskými vklady, ale členskými příspěvky (např. v podobě placení pojistného)

- Amended proposal for a Council Regulation (EEC) on the statute for a European mutual society. Official Journal C 236, s.40, 31. 8. 1993
- V roce 2006 vzat zpět